

Østre anlæg

Plejeplan

Silkeborg kirkegård
2025

Forord

Plejeplanen er en opdatering af landskabsarkitekt Hans Jørgen Nielsens plejevejledning fra 1996, som nu kan gennemføres fuldt ud.

Planen udføres efter principper og anbefalinger fra Danske Anlægsgartneres "Pleje af grønne områder" 2016.

Østre anlæg blev nedlagt som kirkegård i år 2000 efter Kongelig Resolution i 1974.

Planen er udarbejdet i samarbejde med gartnere på Silkeborg kirkegård og kirkegårdsbestyrelsen.

Parkområde

Østre anlæg er en historisk park, hvor alle elementer skal fremstå med parkpræg, dvs et med robust, kontrolleret udtryk.

Undtaget herfra er to gravsteder, som Silkeborg kommune betaler pleje og vedligehold af. Det drejer sig om:

Ø-E-1

Muret gravkammer over familien Drewsen. Gravstedet, som er omlagt i 1994, skal bevares på ubegrænset tid. Ovenpå gravkammeret er i beplantningen tilstræbt en lighed med et hedelandskab. På gravhøjen skal bevares et enkelt egetræ, forskellige enebærbuske og partier med lyng i en lav bund af timian. En fritvoksende (eller beskåret/formet taks danner afslutning på takshækken i kirkegårdens nordside.

Ø-E-64

Indhegnet gravsted over familien Adler Lund.

Disse to gravsteder skal plejes på samme niveau som øvrige legat gravsteder på Vestre kirkegård. Se kirkegårdsvedtægten for Vestre Kirkegård vedr. pleje og vedligehold for disse to gravsteder.

Takshækkene omkring kirkegården

Trådhegnet omkring kirkegården skal dækkes helt af takshæk.

Takshækkene skal have samme højde som trådhegnet mod øst, vest, syd, eller højere, max. 160-180 cm.

Takshæk mod nord (ned mod søen) tilpasses murede gravsteder, så hækken flugter murværk, og skjuler eventuelt trådhegn. Derudover tilstræbes en højde på takshækken på max. 120 cm.

Rumdannende takshække

Den oprindelige tredeling af kirkegårdsarealet opretholdes og markeres af takshække. Hækkene skal udgøre en markant ramme om hver af de tre afdelinger, ligesom de i stor udstrækning skal danne baggrund for gamle gravsten.

Højden på takshækkene, der opdeler kirkegården i tre rum skal være max. 150 cm.

De taksrækker, der er plantet som baggrund for bevarede gravsten, skal ved klipning holdes som brede tætte hække. Højden bør afpasses efter de opstillede gravsten, så hækkens højde flugter med den højeste gravstens overkant.

Gravstedshække

Takshækkene omkring de tre gravsteder i kirkegårdens vestende opretholdes som lave klippede takshække, selvom gravstederne er sløjfet. Samme gælder gravsted A18.

Alle thujahække skal med tiden fjernes.

Bunddækkeplantninger

Vedbend i plantearealer skal gro sammen og danne et tæt bunddække.

Vedbend må ikke overvokse og skade andre træer og buske, eller overvokse gravsten.

Andre bunddækkeplanter skal ud vikle sig til sammenhængende planteflader.

Der må gerne suppleres med andre bunddækkeplanter. F.eks. Waldstenia ternata, Geranium "Biokovo" m.fl. robuste arter bunddækkende arter.

Enkeltstående planter på kirkegården

En del buske og træer fra gamle gravsteder er bevarede på kirkegården. Det bør tilstræbes at opretholde et passende antal gode og veludviklede træer og buske fordelt på arealet.

Affaldspladser

Indhegningen af de to affaldspladser må gerne overvokses af vedbend, så hegnene kommer til at fremtræde som stedsegrønne hække.

Gangstier

Gangstierne skal markere to akser på kirkegården, og en sti ned til Drewsens gravsted og skovstykket ned mod søen.

Gravminder

Gravminderne holdes friklippet for plantevækst.

Gravminderne skal stå sikkert, så ansatte kan udføre arbejde tæt på gravminderne på sikker vis.

Plejeindsats:

HÆKKE OG PUR

Hæk

- Anvendes som indramning, opdeling eller lægivende funktion.
- Hækkens planter udgøres normalt af kun én art.
- De enkelte planter skal fremstå i god og tæt vækst helt til jorden.
- Hækkens form skal fremstå regelmæssigt. Plejen skal sikre at formen opretholdes.

TILSTANDSKRAV *skal altid være opfyldte*

- Ukrudt må ikke sætte blomst
- Synligt ukrudt må ikke blive højere end 20 cm. Der må max. være 5 stk. pr. lb.m.
- Uønsket vedagtig opvækst må ikke blive højere end 50 cm, og skal fjernes med rod

UDFØRELSESKRAV

- Hækken klippes én gang om året
- Hækkens mål må kun forøges minimalt
- Efter klipning må jævnheden ikke afvige mere end 5 cm på 3 meter retskede og maks. 10 cm i hele hækkens længde

MELDEPLIGT *meldes skriftligt til driftsherren, afregnes som ekstra arbejde*

- Behov for efterplantning
- Forekomst af skadedyr

BEMÆRKNINGER

Takshækkene klippes 1 gang om året.

Som regel i årets første kvartal.

Afklip fjernes inden arbejdsdags ophør fredag, medmindre opgaven afsluttes en anden hverdag i ugen.

Græsflade

udførelsesperiode 1. april - 31. oktober

- Græsflader er typisk udfyldningsarealer hvor der kun er lidt slid og der ønskes et ensartet udtryk.
- Græsflader kan udnyttes til ekstensivt friluftsliv.
- Græsflader har et nogenlunde ensartet udtryk.
- I græsflader er der indslag af anden flora som ikke må dominere. Græsset og anden flora danner en sammenhængende vegetationsflade.
- Græsfladers jævnhed er tilpasset lokaliteten, brugen og driften.

TILSTANDSKRAV *skal altid være opfyldte*

- Græshøjden er fra 6 til maks. 10 cm
  - Omkring træer, inventar og faste elementer er græshøjden op til 20 cm
  - Græsafklip må ikke klumpe i mere end 3 klumper over 10x10 cm pr. m² og ikke henligge i en form og omfang der skader græssets vækst og udseende
  - Græsafklip på tilstødende elementer må ikke forekomme som mere end en klump over 5 x 5 cm per m²
  - Nedfaldsløv, blomster, grene eller frugtsamlinger der skader græsset, må ikke findes i felter større end 1 m²
-

UDFØRELSESKRAV

- Forårsklargøres før opstart af klipning med fjernelse af nedfaldne grene, muldvarpeskud og andet
  - Affald og større mængder løv og lignende fjernes før klipning
  - Løv fjernes én gang årligt efter løvfald
-

MELDEPLIGT *meldes skriftligt til driftsherren, afregnes som ekstra arbejde*

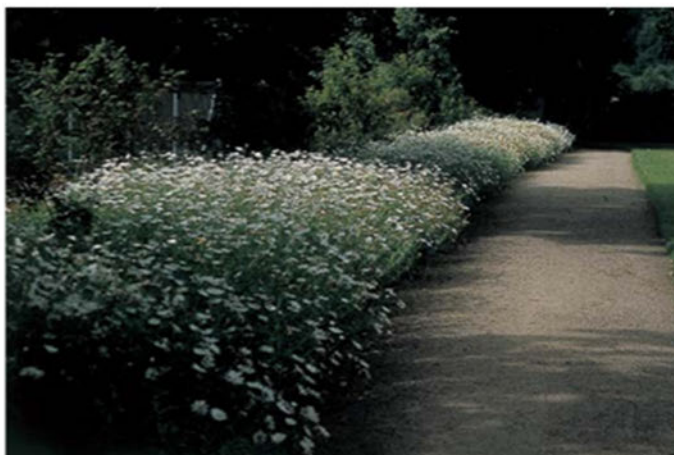
- Forekomst af muldvarpe- eller mosegriseangreb
  - Behov for opretning/eftersåning når der er bare pletter større end 20 x 20 cm.
-

BEMÆRKNINGER

Staudebede

udførelsesperiode 1. april - 31. oktober

- Staudebedet består af vækstkraftige arter der danner sammenhængende bevoksninger. Den primære funktion er at give farve og variation.
- Staudebede bruges i flader og rabatter f.eks. som frodig bund under træer og buske.
- Plantevalget består af kraftigt voksende stauder som kan hævde sig i konkurrencen med græs og ukrudt.
- Plejen sigter mod at stauderne fremstår sunde og i tætte bestande.

TILSTANDSKRAV *skal altid være opfyldte*

- Ukrudt må ikke sætte blomst
- Ukrudt må ikke overstige 25 cm i højde, dog aldrig højere end stauderne
- Ukrudtsvækst må ikke overstige 10% dækningsgrad pr. m²
- Selvsået vedagtig opvækst må ikke blive højere end 50 cm og fjernes med rod

Vedrører Efeu og andre bunddækkeplanter.

Fuldkronede træer

- Fuldkronede træer kan være enkeltstående og i grupper.
- Fuldkronede træer dækker over store skovtræarter i parker og åbent land til mindre prydtæer i haver.
- Fuldkronede træer udvikler den størrelse, struktur og form som er karakteristisk for arten og sorten.
- Fuldkronede træer er ofte et resultat af målrettede, men gerne usynlige beskæringsindgreb.

UDFØRELSESKRAV

- Fritrumsbeskæring jf. målsætning/fritrumsprofil 1 gang
- Afskæring af vanris 1 gang årligt
- Alder 3-10 år: Opbygningsbeskæring, opstamning og kronepleje hvert 2. år jf. målsætning
- Alder 10-30 år: Opbygningsbeskæring, opstamning og kronepleje hvert 5. år jf. målsætning
- Alder 30 år og opefter: Opstamning og kronepleje hvert 8. år

MELDEPLIGT meldes skriftligt til driftsherren, afregnes som ekstra arbejde

- Træer der udgør et sikkerhedsproblem
- Angreb af sygdom og skadedyr

Løse belægninger

udførelsesperiode: hele året

- Løse belægninger er opbygget som en befæstelse af et eller flere lag typisk med en overflade af fast komprimeret grus som top lag, eventuelt afdækket med et løst materiale som perlesten.
- Belægningen kan være afgrænset af kanter der sammen med afvandingsinstallationer er del af elementet og elementes drift.
- Belægningen skal fungere og være i sikkerhedsmæssig forsvarlig stand.
- Der skal være særlig opmærksomhed på at afvandingen fungerer optimalt.

TILSTANDSKRAV *skal altid være opfyldte*

- Ukrudt må ikke sætte blomst
- Ukrudtsvækst må ikke overstige 5 cm i højde og bredde
- Ukrudtsvækst må ikke overstige 5% dækningsgrad pr. m²
- Samlinger af kviste, grene, løv, frø, frøskaller mm. i felter større end 0,5 m² må ikke henligge i over 4 uger
- Afvanding (vandskær, render, riste mm.) skal være fuldt funktionsdygtige og fri for sten, grus, jord m.m.
- Afklip fra græsklipning accepteres i mindre grad

MELDEPLIGT *meldes skriftligt til driftsherren, afregnes som ekstra arbejde*

- Skader, lunger, slag huller, synlig fiberduk, skyllerender, synlig bærelag, afvandingsproblemer
- Aflopsproblemer fra brønde
- Elementet lever ikke op til sikkerheds- og funktionskrav

BEMÆRKNINGER

Renholdelse, bevoksning

udførelsesperiode: hele året

- Renholdelse af bevoksning er en driftsopgave som udføres på alle grønne elementer.
- Behovet for renholdelse kan variere alt efter det grønne områdes funktion og placering.
- For at præcisere renholdelsesopgaven, er det nødvendigt at opdele affaldet i forskellige typer affald, ligesom det er nødvendigt at forholde sig til hvilket niveau for renholdelse der kan accepteres.
- Vælg derfor havepræg, parkpræg eller naturpræg.

Renholdelse, belægning

udførelsesperiode: hele året

- Renholdelse af belægninger udføres på alle belægninger.
- Behovet kan variere, alt efter områdets funktion og placering.
- For at præcisere renholdelsesopgaven, er det nødvendigt at opdele affaldet i forskellige typer affald, ligesom det er nødvendigt at forholde sig til hvilket niveau for renholdelse der kan accepteres.
- Vælg derfor havepræg, parkpræg eller naturpræg.

UDFØRELSESKRAV

Vælg	Udføres antal gangelår	Krav lige efter udførelse			
		Småt affald	Let affald	Større affald	Løst snavs
☐ HAVEPRÆG	52	Intet	Intet	Intet	Intet
☐ PARKPRÆG	20	Begrænset	Intet	Intet	Begrænset
☐ NATURPRÆG	4	Spredt	Begrænset	Intet	Spredt

DEFINITIONER

Affaldstyper

Småt affald ..... Sand, grus, planterester, visne blade, glasskår, cigaretskod, kapsler o.lign.

Let affald ..... Aviser, reklamer, blade, emballage, plastikposer, store bunker visne blade o.lign.

Større affald ..... Byggeaffald, kasser, store grene o.lign.

Løst snavs ..... Pløje, aske, grus, jord, hundeeskrementer o.lign.

Fast snavs ..... Oliepletter, tyggegummi, alger o.lign.

Udbredelse

Intet ..... Affald må ikke forekomme

Begrænset ..... Affald forekommer få steder

Spredt ..... Affald forekommer flere steder, dog uden at dominere helheden

MELDEPLIGT

Fast snavs. Grænsen er 'intet' for havepræg, 'begrænset' for parkpræg og 'spredt' for naturpræg.

Serviceopgaver

udførelsesperiode: hele året

- Serviceopgaver er driftsopgaver som udføres på arbejdsstedet sammen med den øvrige pleje og vedligeholdelse.
- Serviceopgaver kan f.eks. være hejsning af flag, fjernelse af graffiti og tømning af skraldespande.
- Serviceopgaven vil altid kræve en lokal beskrivelse.

Bænke vaskes 2 gange pr sæson.

Folderstativ vaskes 2 gange pr sæson.

Låger vaskes 2 gang pr sæson.

Gamle gravminders front vaskes 1 gang årligt.

Skraldespande tømmes 1 gang i ugen.

Vintertjeneste

udførelsesperiode 1. oktober - 30. april

- Vintertjeneste omfatter snerydning og glatførebekæmpelse.
- Formålet at gøre det så sikkert og fremkommeligt som muligt at færdes på veje og gangarealer efter snefald og frost.
- I forbindelse med arbejdet skal der tages hensyn til jordbund og beplantninger.
- Glatførebekæmpelse og snerydning inddeles i klasser alt efter hvornår på døgnet og hvor hurtigt arbejdet ønskes udført. Vælg herunder.

Der udføres ikke vintertjeneste på Østre anlæg.

Fortovet langs Vestergade udfører Silkeborg Kommune vintertjeneste på.

Anlæggets vestlige del:

FØRSLAG TIL OHLÆGNING OG RENOVERING, MÅLFORHOLD 1:400.
25. OKT. 1993. SAG NR. 274. TEGNING NR.: 0.2.

* HANS JØRGEN NIELSEN LANDSKABSARKITEKT HD L
ADELGADE 32 8660 SKANDERBORG TELEFON 86 52 17 77

* HANS JØRGEN NIELSEN   LANDSKABSARKITEKT M D L
ADELGADE 32 8660 SKANDERBORG TELEFON 86 52 17 77

[illegible]

• HANS JØRGEN NIELSEN   LANDSKARSKITTEKT M D L